

Вплив людини та її діяльності на екосистеми. Екологічна етика

**Ми вже навчилися літати в
повітрі, як птахи.**

**Ми вже навчилися плавати в
морі, як риби.**

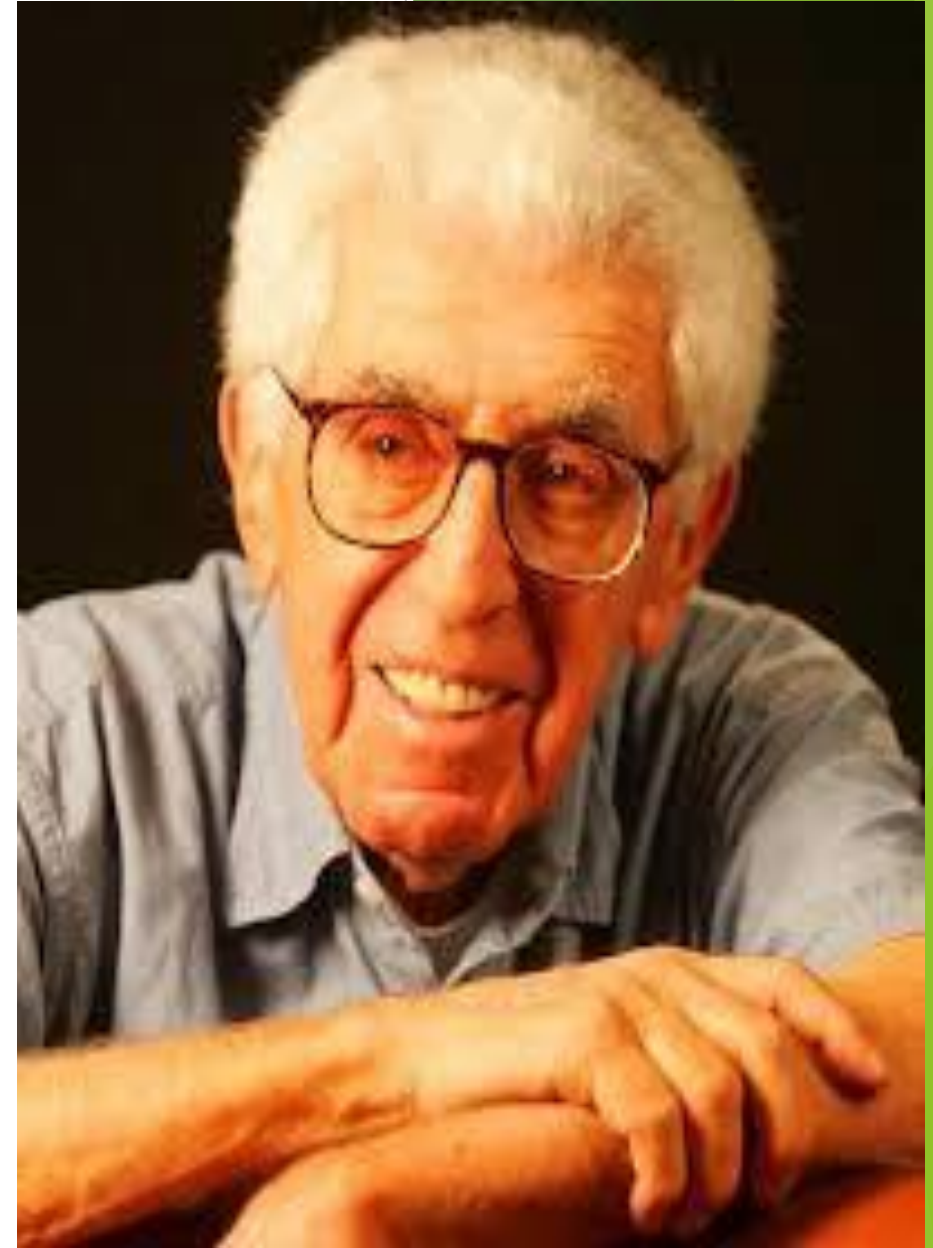
**Нам іще залишилося навчитися
жити на Землі, як люди.**

Бернард Шоу

Закони Б.Коммонера

Американський еколог Баррі Коммонер у 1974 р. проаналізував усі екологічні закони, звівши їх до чотирьох:

- **«усе пов'язане з усім»** — закон про екосистему та біосферу;
- **«усе повинно кудись діватися»** — закон про господарську діяльність людини;
- **«природа знає краще»** — закон про співпрацю, а не підкорення природи;
- **«ніщо не дається задарма», або «за все потрібно платити»** — загальний закон раціонального природокористування.

АНТРОПОГЕННІ ЧИННИКИ - сукупність впливів господарської діяльності людини на природу, що змінює стан середовища існування різних видів живих істот.

Основними напрямками негативного антропогенного впливу на організми є

викиди підприємств

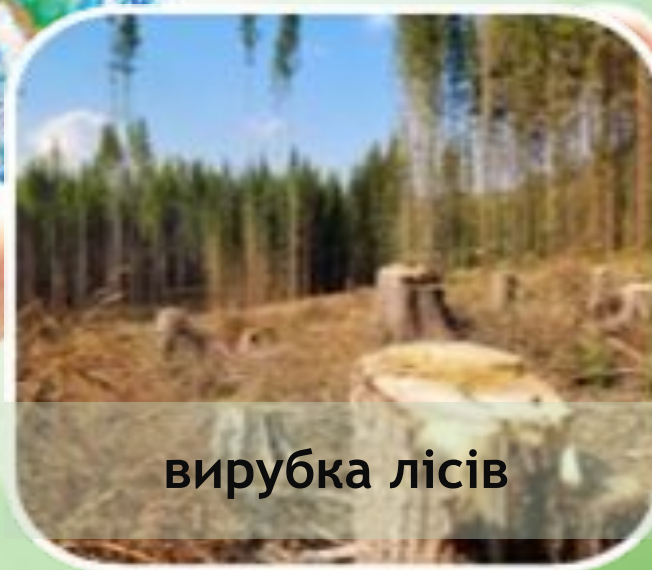
вихлопні гази автомобілів

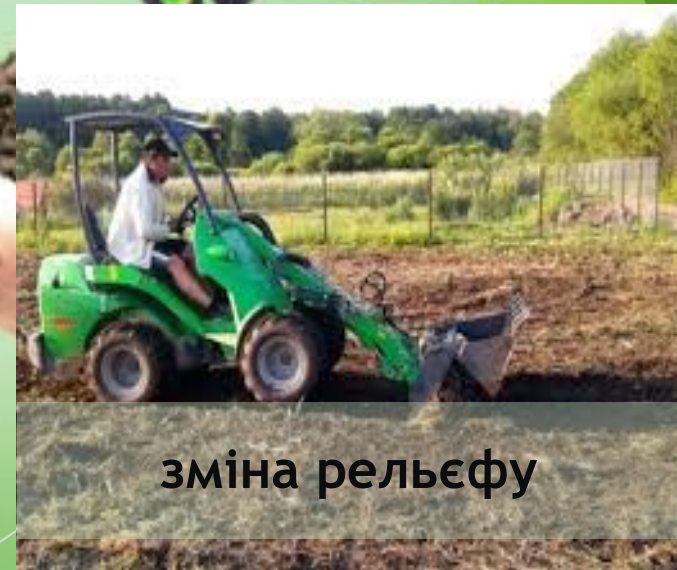
Промислові та побутові відходи

забруднення ґрунтів

вирубка лісів

зміна рельєфу

Вплив людини на угруповання

Прямий

↓
полювання
на тварин

Непрямо́й

↓
зміна
ландшафту,
клімату

Позитивний

↓
створення
Заповідних
територій

Негативний

↓
вирубка лісів,
забруднення
водойм

Біосфера — це загально планетна оболонка, склад, будова й енергетика якої зумовлені минулою і сучасною діяльністю всієї сукупності живих організмів на Землі. Виникла близько 3,5 млрд років тому.

Біота — стала сукупність рослин, тварин, грибів та бактерій, що об'єднані спільною територією поширення. На відміну від біоценозу види, що входять до деякої біоти, можуть і не мати безпосередніх екологічних зв'язків.

Основні форми впливу діяльності людини на біосферу

Зміна структури
земної поверхні

Зміна складу
біосфери

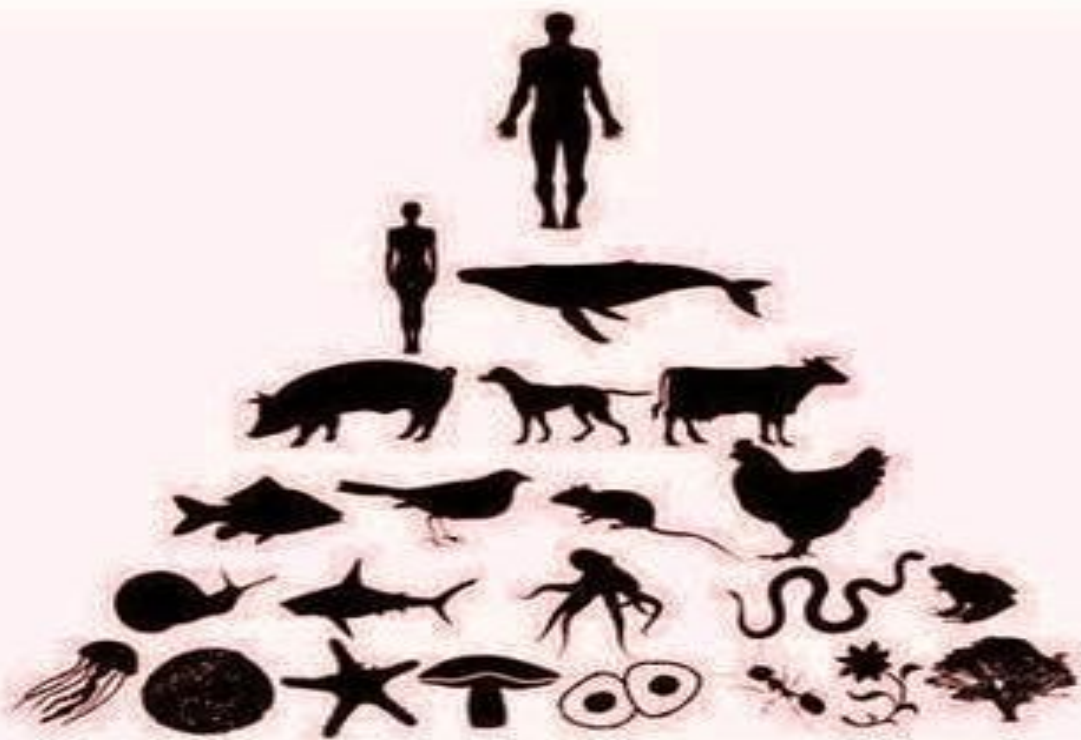
Зміни біоти

Забруднення
середовища

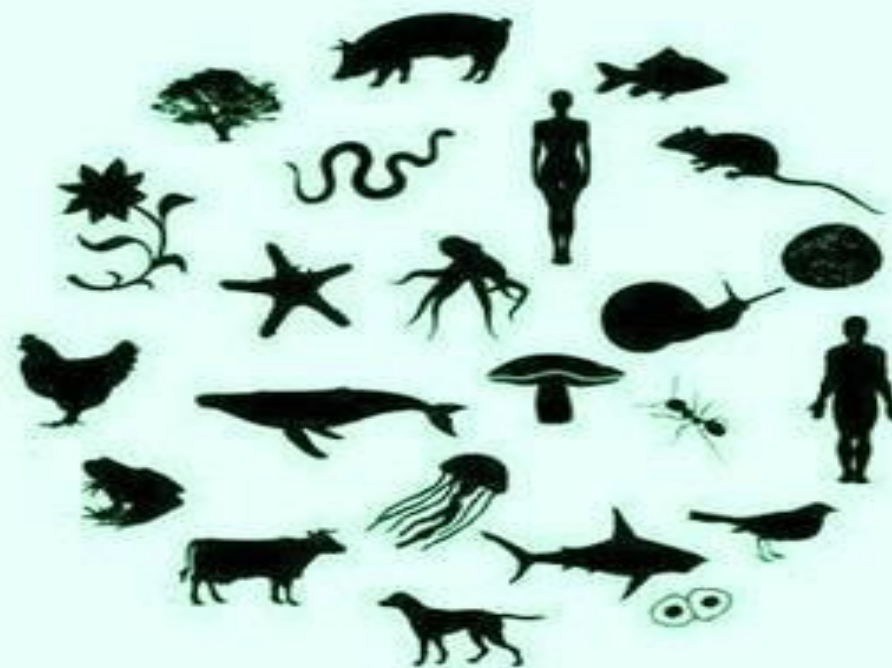

Екологічна етика - це вчення про моральні стосунки людини з природою, що засновані на розумінні рівноправності та рівноцінності всього живого

EGO

ECO

Основні принципи етики живої природи

1. Поважай дику природу як святий простір. Невикористання дикої природи — благо

2. Поважай дике життя як священне. Існування дикої природи, її видів, еволюційних та екологічних процесів добре саме по собі

3. Поважай волю, автономію, незалежність, природні права дикої природи та її видів

4. Заповідай якнайбільше ділянок живої природи

5. Не заподій шкоди дикій природі, не керуй нею, не контролюй її

6. Люби й цілуй диких живих істот і ділянки дикої природи заради них самих

7. Не заважай дикій природі здійснювати своє еволюційне призначення

Домашнє завдання

Дати відповіді на питання :

- **Які почуття повинна проявляти людина по відношенню до тварин (природи)?**
- **Назвіть основні екоетичні принципи відносин «людина-природа».**
- **Як людина повинна ставитися до різних видів тварин?**